

จดหมายข่าวสถาบันวิจัย
ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
Institute of Language and Culture for Rural Development
MAHIDOL UNIVERSITY

ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑ : มกราคม ๒๕๔๔

Vol. 22 No.1 : January 2002

ประวัติศาสตร์ของชาวสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ถูกจารึกไว้ในบันทึกความทรงจำอีกหน้าหนึ่ง ด้วยพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นเนื่องในวโรกาส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดอาคาร “ภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี” เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔ ตรงกับวันขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือนยี่ ปีมะเส็ง รัตนโกสินทรศก ๒๒๐ เป็นปีที่ ๕๖ ในรัชกาลปัจจุบัน และเป็นวันเดียวกันที่ทรงเสด็จเปิดอาคารวิทยาลัยราชสุดา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จทอดพระเนตรและเปิดแพรคลุมป้ายอาคาร “ภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี”

เพลงมหาชัยโดยวงโยธวาทิต บรรเลงขึ้นเวลา ๐๘.๑๕ นาฬิกา เมื่อรถยนต์พระที่นั่งมาถึงหน้าอาคารท่ามกลางการเฝ้ารับเสด็จโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม พร้อมข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จากส่วนราชการต่างๆ และนายกสภามหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมด้วยอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน สำนัก ศูนย์ วิทยาลัย ตลอดจนคณาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และประชาชนทั่วไป

หลังจากศาสตราจารย์ ดร.พรชัย มาตังคสมบัติ อธิการบดี กราบบังคมทูลรายงานการก่อสร้างอาคารแล้ว รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ กราบบังคมทูลเบิกตัวบุคคลผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นคุณูปการแก่สถาบันฯ ๗ ท่าน ดังนี้ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ณัฐ ภมรประวัติ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์มันตรี ชูลรัมย์ ศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสุริยา รัตนกุล ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ขุนพิศ อมาตยกุล รองศาสตราจารย์ ดร.พินิจ รัตนกุล หม่อมหลวงภุมรีรัตน์ จงเจริญสุข และ Dr. Carolyn Miller

เพลงมหาฤกษ์ โดยวงดนตรีไทย ดังขึ้นเมื่อทรงเสด็จทอดพระเนตรและเปิดแพรคลุมป้ายอาคาร จากนั้นทรงเสด็จเข้าภายในอาคารเพื่อทรงพระสุหร่าย ทรงเจิมแผ่นจารึกการเสด็จพระราชดำเนินมาเปิดอาคาร ทรงลงพระนามาภิไธยในสมุดที่ระลึก จากนั้นเสด็จทอดพระเนตรนิทรรศการ “ตามรอยวัฒนธรรมของกลุ่มชนบนแผ่นดิน” และ “สวนศิลาจารึก” หลังจากนั้น ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปประกอบพิธีเปิดอาคารวิทยาลัยราชสุดา

คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ ต่างรู้สึกชื่นชมในพระเมตตาของพระองค์ท่านที่ทรงชกตาม แนะนำในภารกิจต่าง ๆ ของสถาบันฯ ยิ่งความปลาบปลื้มปิติเป็นล้นพ้นแก่ชาวสถาบันฯ เป็นที่สุดหามิได้

นายทริทท์ กลิ่นนิรันดร์
เลขานุการสถาบันฯ : รายงาน

ชุมชนเข้มแข็งในกรุงเทพมหานครกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ทีมวิจัยเขตประเวศ*

ไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่มักเกิดในชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น จากรายงานการเกิดโรคที่ผ่านมามีจำนวนผู้ป่วยในเขตเทศบาลมากกว่าในเขตชนบท ในปี 2541 มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกอย่างรุนแรง มีจำนวนผู้ป่วยมากถึง 129,954 ราย (อัตราป่วยเท่ากับ 221.42 ต่อแสนประชากร) มีผู้เสียชีวิต 424 ราย (อัตราป่วยตายร้อยละ 0.33) กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำโครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกเฉลิมพระเกียรติ ตั้งแต่ปี 2542 - 2543 จำนวนผู้ป่วยในปี 2543 ลดลงเหลือเพียง 17,028 ราย (อัตราป่วยเท่ากับ 27.62 ต่อแสนประชากร) มีจำนวนผู้เสียชีวิต 29 ราย (อัตราป่วยตายร้อยละ 0.17) แต่ในปี 2544 โรคไข้เลือดออกได้กลับมาระบาดอย่างรุนแรงอีกครั้งหนึ่ง โดยมีจำนวนผู้ป่วย 132,082 ราย (อัตราป่วยเท่ากับ 213.45 ต่อแสนประชากร) มีผู้เสียชีวิต 238 ราย (อัตราป่วยตายร้อยละ 0.18)

โรคไข้เลือดออกมีมูลายเป็นพาหะนำโรค ซึ่งยุ่งและแหล่งเพาะพันธุ์ยุงมีอยู่โดยทั่วไป การป้องกันและควบคุมโรคนี้ไม่สามารถดำเนินการได้โดยเพียงการฉีดพ่นหมอกควัน หรือการแจกทรายเคมีกำจัดลูกน้ำเท่านั้น สิ่งสำคัญในการแก้ปัญหา คือ **ความตระหนักและใส่ใจในการป้องกันและกำจัดพาหะนำโรคอย่างจริงจังของประชาชน** ดังนั้น การแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกจึงมุ่งเน้นไปที่การสร้างให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเอง ด้วยตัวเอง ทั้งในกระบวนการคิด วางแผน และดำเนินการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออก โดยมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนองค์กรทางสังคมต่างๆ เป็นผู้ให้การสนับสนุน

คนในชุมชนประเวศฝั่งเหนือส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

พื้นที่เขตเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญที่ต้องดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก เนื่องจากมักพบอุบัติการณ์ของโรคในพื้นที่เหล่านี้สูง สำนักงานควบคุมโรคไข้เลือดออกกรุงเทพมหานคร สำนักอนามัย สำนักงานควบคุมโรคโดยแมลง กระทรวงสาธารณสุข และสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล จึงได้ร่วมกันจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “ชุมชนเข้มแข็งในกรุงเทพมหานครกับการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก” เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเขตเมืองที่ประกอบไปด้วยชุมชนที่มีความหลากหลายรูปแบบ ในการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกของแต่ละชุมชนจึงต้องมีความสอดคล้องเหมาะสมกับชุมชนนั้นๆ ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้เลือกศึกษาใน 3 ชุมชน ซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนที่มีลักษณะแตกต่างกันในกรุงเทพมหานคร คือ 1) ชุมชนแฟลต เขตดินแดง 2) ชุมชน บ้านจัดสรร เขตจตุจักร และ 3) ชุมชนแถบชานเมืองกรุงเทพฯ เขตประเวศ**

ชุมชนประเวศฝั่งเหนือ

ชุมชนประเวศฝั่งเหนือเป็นชุมชนอิสลามแถบชานเมืองกรุงเทพมหานคร (คนในชุมชนกว่าร้อยละ 93 นับถือศาสนาอิสลาม) ตั้งอยู่ริมคลองประเวศ แขวงประเวศ เขตประเวศ เป็นชุมชนขนาดเล็กประมาณ 171 หลังคาเรือน ลักษณะโดยรวมของชุมชนแห่งนี้เป็นแบบเมืองกึ่งชนบท คนในชุมชนยังคงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด นับถือระบบเครือญาติ เอื้ออาทรต่อกันและยึดมั่นในหลักศาสนา บ้านเรือนปลูกสร้างแบบเรือนไม้เดี่ยวยกพื้นสูง มีบริเวณรอบบ้านและมีอ่างเก็บน้ำไว้อุปโภคบริโภคจำนวนมาก

*ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์

*นิตยา ธนวิฑู

*สาลินี เซ็นเสถียร

*จूरีย์ อูสาหะ

*อนันต์ พระจันทร์ศรี

*จิราพร กลิ่นประทุม

*พรพิมล พวงเงิน

*รัญจวน สุขทวี

*ชโย ทองศรี

** ชาวสถาบันฉบับนี้ขอเสนอเฉพาะงานวิจัยที่ได้ดำเนินการในเขตประเวศ

นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

นักวิชาการควบคุมโรคประจำสำนักงานควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงที่ 5 จังหวัดนนทบุรี

นักวิชาการควบคุมโรคประจำสำนักงานควบคุมโรคไข้เลือดออก

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปประจำสำนักงานควบคุมโรคไข้เลือดออก

เจ้าหน้าที่งานวิทยาศาสตร์การแพทย์ประจำสำนักงานควบคุมโรคไข้เลือดออก

พยาบาลวิชาชีพประจำศูนย์บริการสาธารณสุขที่ 22

นักวิชาการควบคุมโรคประจำสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

นักวิชาการควบคุมโรคประจำสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

นักพัฒนาชุมชนประจำสำนักงานเขตประเวศ

จัดเวทีสาธารณะเพื่อให้ชุมชนได้วิเคราะห์ปัญหาโรคไข้เลือดออก

ข้อค้นพบเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกในชุมชน

ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับปานกลาง และยังมี ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องบางประการ เช่น น้ำเน่าเสียเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงลาย การพบลูกน้ำยุงลายในบ้านเป็นเรื่องปกติ และการกำจัดลูกน้ำยุงลายเป็นงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมากกว่าประชาชน เป็นต้น นอกจากนี้จากการสำรวจลูกน้ำยุงลายตามภาชนะต่างๆ ภายในบ้านและบริเวณรอบบ้านพบว่าค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก คือ Breteau index (BI) เท่ากับ 267 (ไม่ควรเกิน 50) Container index (CI) เท่ากับ 18 (ไม่ควรเกิน 10) และ House index (HI) เท่ากับ 62 (ไม่ควรเกิน 10)

กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออก

การวิจัยครั้งนี้ทีมวิจัยได้เข้าไปศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกในชุมชนร่วมกับแกนนำชุมชน จากนั้นได้จัดเวทีสาธารณะขึ้นเพื่อนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์ถึงปัญหาและสาเหตุของโรคไข้เลือดออกร่วมกับชุมชน ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ปัญหาโรคไข้เลือดออกของชุมชนประเวศฝั่งเหนือที่สำคัญมีอยู่ 3 ประเด็น คือ 1) ขาดความรู้ความเข้าใจบางเรื่องเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกที่ถูกต้อง 2) พบแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในชุมชนจำนวนมาก และ 3) ชุมชนข้างเคียงยังไม่ได้ดำเนินการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออก เนื่องจากแต่ละชุมชนมีอาณาเขตติดต่อกันและโรคไข้เลือดออกมีุงเป็นพาหะนำโรค ดังนั้น การแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกจะดำเนินการเฉพาะชุมชนใดชุมชนหนึ่งไม่ได้ เมื่อทราบปัญหาโรคไข้เลือดออกของชุมชนแล้ว ชุมชนได้ร่วมกันวางแผนและกำหนดกิจกรรมในการแก้ปัญหาดังกล่าว ดังนี้

ชุมชนระดมความคิด เพื่อวางแผนแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออก

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกแก่กลุ่มแกนนำและเยาวชน

สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกที่ถูกต้องให้กับคนในชุมชน กลุ่มแกนนำและกลุ่มเยาวชน (เป็นกลุ่มที่สมัครใจเข้ามาแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกของชุมชน โดยมีแกนนำที่เป็นผู้ใหญ่ประมาณ 20 คน และเด็ก 20 คน) ได้รับการอบรมจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้เป็นตัวแทนความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกในชุมชน กลุ่มดังกล่าวจะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชาวบ้านคนอื่นๆ ในชุมชนเดือนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งประเมินผลการให้ความรู้ในแต่ละครั้งด้วย นอกจากนี้ยังมีการให้ความรู้ผ่านเสียงตามสายของโรงเรียนและสุเหร่า สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง

แกนนำให้ความรู้และคำแนะนำแก่ชาวบ้านในชุมชน

กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในชุมชนกิจกรรมนี้มีเป้าหมายให้ทุกครัวเรือนสำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงด้วยตัวเองแต่การดำเนินการในระยะแรกกลุ่มแกนนำและเยาวชนจะเป็นผู้แนะนำและกระตุ้นให้มีการสำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงทุกสัปดาห์ จนท้ายที่สุดทุกครัวเรือนสามารถปฏิบัติการกิจดังกล่าวด้วยตัวเองเป็นประจำและสม่ำเสมอ

โรงเรียนในชุมชนร่วมจัดกิจกรรมณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลายป้องกันไข้เลือดออก

สร้างให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกมากขึ้น กลุ่มแกนนำและเยาวชนที่มีอยู่แล้วจำนวนหนึ่งจะพยายามชักชวนชาวบ้านและเยาวชนคนอื่นๆ ให้เข้าร่วมในกิจกรรมแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกของชุมชน โดยใช้วิธีการ “เพื่อนชวนเพื่อน” เพื่อให้กลุ่มที่ทำการกิจกรรมเพื่อส่วนรวมขยายจำนวนมากขึ้น

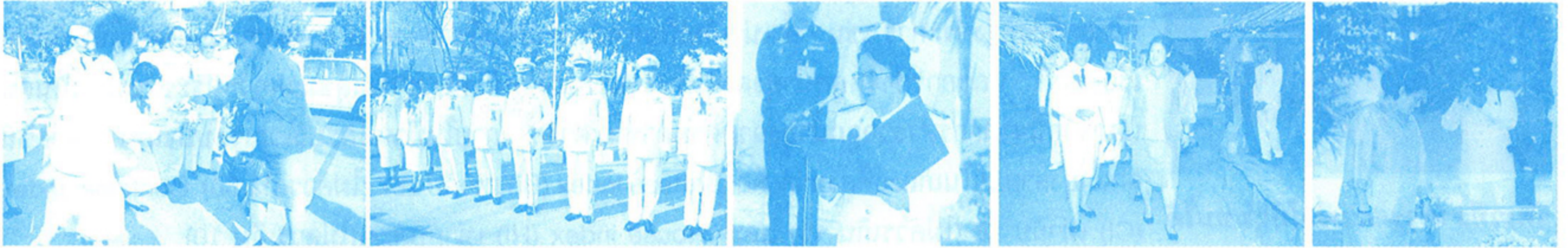

ชุมชนจัดประชุมขึ้นที่สุเหร่าเพื่อแจ้งแผนการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกของชุมชน

กระตุ้นให้ชุมชนข้างเคียงได้ดำเนินการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกเช่นเดียวกับชุมชนประเวศฝั่งเหนือ เพื่อให้การแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกขยายพื้นที่ออกไปได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ชุมชนประเวศฝั่งเหนือได้วางแผนว่า เมื่อชุมชนของตนเองสามารถดำเนินการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกได้ค่อนข้างเข้มแข็งแล้ว จะเชิญชวนให้ชุมชนข้างเคียงมาศึกษาดูงานและเรียนรู้ร่วมกัน และจะกระตุ้นให้ชุมชนข้างเคียงได้ทำกิจกรรมแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกด้วยเช่นกัน

การวิจัยครั้งนี้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2544 และในขณะนี้ก็ยังอยู่ในช่วงของการดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นระยะการเรียนรู้ของชุมชนในการทำกิจกรรมแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกด้วยตัวเอง

ภาพเป็นข่าว

24 ธันวาคม 2544

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด “อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี” โดยมีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดและมหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมด้วยบุคลากรสถาบันฯ ฝ้าฯ รับเสด็จ

14 พฤศจิกายน 2544

ฟังเพลงไทยที่เรือนไทย ม.มหิดล ครั้งที่ 24 เป็นการบรรเลงเพลงกราวนอกภาษา โดยวงเครื่องสายไทย และวงดนตรีล้านนาบรรเลงประกอบการแสดงนาฏศิลป์ล้านนา โดยคณะอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ เชียงใหม่

11 ธันวาคม 2544

นางบุญรัตน์ สุวรรณจินดา ผู้อำนวยการกองวิเทศสัมพันธ์ นำคณะผู้แทนจาก Institute of History, Hanoi มาเยี่ยมชมสถาบันฯ

25 ธันวาคม 2544

กองวิเทศสัมพันธ์ นำ Prof. Yansun Wu Director, International Affairs, จาก Chongqing University ประเทศจีน มาเยี่ยมชมสถาบันฯ

28 ธันวาคม 2544

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ได้รับเกียรติจากท่านอธิการบดี มาบรรยายเรื่อง “นโยบายและแนวทางปฏิบัติในการปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” โดยมีข้าราชการและเจ้าหน้าที่จากคณะต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา เข้าร่วมฟัง ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

28 ธันวาคม 2544

สถาบันฯ จัดงานส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ 2545 ให้แก่บุคลากรของสถาบันฯ มีการร่วมรับประทานอาหารและแลกเปลี่ยนของขวัญให้กัน ณ อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

4 มกราคม 2545

วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล นำนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรทฤษฎีศึกษ จำนวน 97 คน มาชมนิทรรศการ “ตามรอยวัฒนธรรมของกลุ่มชนบนแผ่นดิน” และสวนศิลาจารึก ที่สถาบันฯ จัดขึ้นเนื่องในโอกาสเปิดอาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

7 มกราคม 2545

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ทำพิธีเปิดการอบรม “ภาษาไทยระดับกลาง” สำหรับนักศึกษา University of Sydney มีนักเรียนเข้ารับการอบรม จำนวน 7 คน ณ ห้องประชุมบริหาร อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

9 มกราคม 2545

ฟังเพลงไทยที่เรือนไทย ม.มหิดล ครั้งที่ 25 เป็นการบรรเลงดนตรีไทย “วงมโหรี” และการแสดงนาฏศิลป์ ชุด “บุษบาชมศาล และระบำนางกอย” โดย ชมรมดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

แจ้งข่าว

เสวนาทางวิชาการ

วันพุธที่ 13 กุมภาพันธ์ 2545 เวลา 13.00 น. - 16.00 น.

การเสวนาเรื่อง “โลกของคนหลายภาษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา LCCD 532 ภาวะทวิภาษากับการแปล (Bilingualism and Translation)

วิทยากร : 1. คุณทวยเทพ เดวิด วิบูลศิลป์
2. คุณกุลภาค โรจนวงศ์
3. คุณสเตลล่า มาลูโก้

ผู้ดำเนินรายการ อาจารย์ กฤตยา อภินิษฐ์

ณ ห้องสัมมนา 2 อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

วันพุธที่ 27 กุมภาพันธ์ 2545 เวลา 13.30 น. - 15.30 น.

การเสวนาเรื่อง “โลกทัศน์และชีวิตทัศน์สำหรับคนยุคใหม่”

วิทยากร : ศาสตราจารย์เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ผู้ดำเนินรายการ อาจารย์โสฬส ศิริไสย์

ณ ห้องประชุมบริหาร อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

วันพุธที่ 13 มีนาคม 2545 เวลา 13.30 น. - 15.30 น.

เสวนาเรื่อง “มอญในประเทศไทย”

วิทยากร 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตต์ลักษณ์ ดีผดุง
2. อาจารย์ชโลมใจ กลั่นรอด

ผู้ดำเนินรายการ อาจารย์ อนันต์ สบฤกษ์

ณ ห้องบรรยาย อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

และช่วงเย็นเวลาตั้งแต่ 16.30 น. - 18.30 น. เชิญชมรายการฟังเพลงไทยที่เรือนไทยมหิดล ครั้งที่ 26 ซึ่งได้รับเกียรติจาก คณะหงษ์ฟ้ารามัญ วัดบางกระดี แสมดำ บางขุนเทียน กรุงเทพฯ มาแสดง “ทแยมมอญ” ณ เรือนไทย มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

ผู้สนใจสามารถเข้ารับฟังและรับชมได้ตามวัน เวลา สถานที่ ดังกล่าว สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ 0-2800-2302, 0-2800-2341, 0-2800-2308-14

ค่ายวัฒนธรรมภาคฤดูร้อน

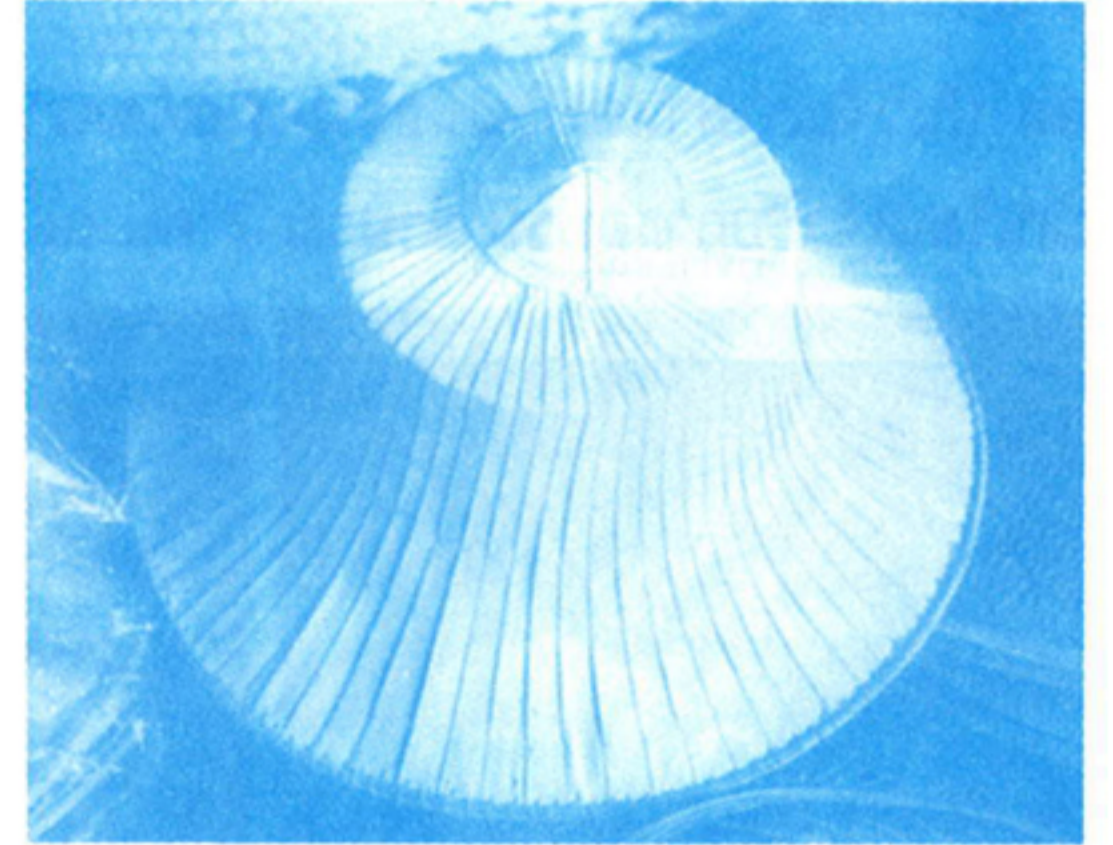
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท เปิดรับสมัครเยาวชน อายุตั้งแต่ 7-11 ปี เข้าอบรม “ค่ายวัฒนธรรม ภาคฤดูร้อน” รุ่นที่ 3 ประจำปี 2545 อบรมตลอดเดือนเมษายน 2545 รวม 19 วันทำการ เปิดรับสมัครตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ - 22 มีนาคม 2545 ในวันและเวลาราชการ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ 0-2800-2341, 0-2800-2302, 0-2800-2308-14

งานวัฒนธรรม

“งอบ”

หากเคยผ่านท้องไร่ท้องนาในต่างจังหวัด คุณคงสังเกตเห็นชาวไร่ชาวนาต่างสวมหมวกกันแดดที่ทำจากวัสดุธรรมชาติปลูกพืชผักในไร่นาของตน หมวกที่กล่าวมานั้นต่างมีชื่อเรียกกันไปแล้วแต่ท้องถิ่น เช่น ภาคกลางเรียก “งอบ” ภาคเหนือเรียกว่า “ก๊อบ” เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปตามวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำและตามลักษณะการใช้งาน ตลอดจนความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ ได้ให้ความหมายของงอบไว้ในหนังสือศิลปะชาวบ้านว่า “งอบเป็นชื่อของเครื่องสวมศีรษะ สำหรับกันแดดกันฝนที่มีลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของชาวไร่ชาวนาในชนบทภาคกลางของไทย สานด้วยดอกไม้ไผ่เป็นโครงงอบ กรูด้วยใบลาน รูปร่างคล้ายกระจาดคว่ำ มีรังสำหรับสวมศีรษะ ใช้เช่นเดียวกับหมวก แต่งงอบมีลักษณะและคุณสมบัติพิเศษไปกว่าหมวก คือ งอบมีขนาดใหญ่กว่า กันแดดกันฝนได้ดีกว่า มีน้ำหนักเบา รังงอบสานด้วยไม้ไผ่มีลักษณะโปร่ง เวลาสวมศีรษะจึงสามารถระบายอากาศได้ดี เหมาะสำหรับสวมใส่ทำงานกลางแจ้ง ชาวไร่ชาวนาภาคกลางจึงนิยมใส่งอบทำงานมากกว่าหมวก หรือใช้ผ้าโพกหัว” ในปัจจุบันมีการทำงอบในแถบภาคกลางที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, สุพรรณบุรี, สิงห์บุรี โดยเฉพาะที่อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งชาวบ้านจะใช้เวลาที่ว่างเว้นจากการทำนาทำไร่มาทำงอบเป็นการเสริมรายได้จากอาชีพหลัก วัสดุที่ใช้ในการทำงอบนั้นมีเพียงไม้ไผ่และใบลาน สำหรับขั้นตอนในการทำงอบนั้นมีดังนี้คือ

ขั้นสานโครงงอบ ด้วยการใส่ดอกไม้ไผ่สาน เริ่มสานจากตรงกลาง โดยใช้เส้นตอกประมาณ 24-30 เส้น ลายที่สานนั้นมีอยู่ 2 แบบคือแบบลายหัวสุม หรือจะใช้ลายตาชะลอมหกเหลี่ยมขึ้นลายก็ได้ จากนั้นนำแผ่นสานที่ได้ไปวางทับท่อนงอบ และสานต่อลงมาตามรูปทรงของท่อนไม้เป็นลายตาชะลอมจนเกือบเต็มท่อนไม้ ถัดจากปลายงอบขึ้นมาประมาณ 3-4 เซนติเมตร จึงสานเป็นลายขั้ดธรรมดา ประมาณ 3-4 เส้นโดยรอบและพันเก็บปลายเส้นตอก

ในการเตรียมใบลานนั้น เริ่มด้วยนำใบลานมารีดให้เรียบ และจุ่มน้ำ จึงนำไปตากทิ้งไว้ 1 คืน และนำมารีดด้วยเตาถ่านจึงทำให้ใบลานขึ้นเงางาม หากรีดแล้วใบลานไม่เงาทั่วกัน ภาษาพื้นบ้านเรียกว่า “ลานดิบ” แต่ถ้ารีดใบลานจนขึ้นเงาตลอดใบ เรียกว่า “ลานสุก” จากนั้นนำใบลานมาตัดขนาดความยาวตามต้องการ แล้วจึงเจียนหรือซอยออกให้เป็นเส้นเล็ก ๆ เรียวยาวจากเล็กไปใหญ่ เมื่อได้จำนวนใบลานที่ต้องการนำมามัดหัวท้ายเก็บไว้เป็นชุด ๆ แล้วใช้ผ้าชุบน้ำพอหมาด ๆ ท่อเก็บไว้ให้ใบลานมีความชื้นทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ใบลานแห้งกรอบ

ขั้นการติดงอบ โดยนำใบลานที่เตรียมไว้มาเย็บติดเข้ากับโครงงอบใช้ด้ายเย็บใบลานติดตรงกลางด้านข้างโครงงอบ และจัดเรียงใบลานวางซ้อนเหลื่อมกันตามความยาวของใบลาน ให้ปลายเรียวเล็กอยู่ด้านบน เมื่อเย็บได้ 1 รอบ เรียกว่า “...1 เลียด...” ก็จะไปเย็บตอนบนโดยการล้อมหัวงอบ คือพับใบลานช่วงบนให้เข้าหาจุดศูนย์กลางของงอบ เย็บอีก 1 เลียด รวมเป็นเย็บ 2 เลียด จากนั้นจะนำงอบมาเย็บส่วนที่เหลืออีก 6 เลียด

ขั้นตอนการเข้างอบ จะใช้ไม้ไผ่เหลาเป็นเส้นกลม ๆ เล็ก ๆ มีขนาดความยาวเท่ากับเส้นรอบวงของปลายขอบงอบขดเป็นวงกลม ตากแดดทิ้งไว้ให้ไม้ไผ่แห้ง แล้วจึงนำมาผ่าครึ่งเป็น 2 ส่วน นำมาประกบติดทั้งด้านบนและล่างรอบชายงอบ ผ่าแฉลบปลายไม้ไผ่ทั้งสองข้างให้ซ้อนกันพอดีแล้วผูกด้วยฟอยมัดขอบ แล้วใช้กรรไกรตัดปลายใบลานให้เสมอกับขอบงอบ จากนั้นจึงผูกขอบงอบเพื่อให้งอบมีความทนทาน โดยมากนิยมนำหวายเส้นเล็ก ๆ หรือเชือกไนลอนสีมาผูกขอบ หากเป็นงอบที่มีคุณภาพดีแล้วจะนำผิวของต้นคล้าเลียดเป็นเส้น ๆ ซึ่งผิวของต้นคล้าจะมีสีน้ำตาลแดง เมื่อนำมาผูกขอบสีจะติดกับตัวงอบที่มีสีขาวนับเป็นความสวยงามอีกแบบหนึ่ง และจะมีการผูกขอบงอบเป็นลวดลายต่าง ๆ อาทิ ลายถักหัวแมลงวันหรือ ลายมัดหวายเดี่ยว ลายจุงนาง ลายกระดุกู หรือลายแข่งสิงห์ ลายสันปลาช่อน

จากนั้นจะเป็นขั้นตอนในการติดจอมงอบหรือระหม่อมงอบ ซึ่งจะเป็นแผ่นใบลานขนาดยาว 4 1/2 - 5 นิ้ว ความกว้างจะมีขนาดเท่ากับหน้าใบลาน จำนวน 6 แผ่น นำมาเย็บติดกันตรงกลางเป็นวงกลมและนูนออกให้มีลักษณะเหมือนกับฝาชีเล็ก ๆ การเย็บจะเย็บแบบด้นถอยหลัง ให้ลานทุกแผ่นติดกัน ทั้งนี้การทำจอมงอบจะมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ จอมงอบที่ใช้ใบลานเย็บแบบธรรมดาไม่มีลวดลายใด ๆ หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า “จอมขาว” และอีกลักษณะคือ จอมงอบที่มีการเจาะลวดลายปิดทับด้วยกระดาษสีต่าง ๆ หรือชาวบ้านโดยทั่วไปจะเรียกกันว่า “จอมกิต” สำหรับวิธีติดจอมกับตัวงอบก็จะนำจอมงอบนั้นมาคว่ำและปิดทับที่รูตรงกลางทางตอนบนของตัวงอบ แล้วเย็บติดกับโครงงอบให้แน่นด้วย ต่อจากนั้นจะเป็นขั้นของการติดรังงอบ รังงอบนั้นจะเป็นไม้ไผ่เส้นเล็ก ๆ หลาย ๆ เส้น นำมาสานเป็นรูปทรงกระบอกแบบโปร่งจะมีความยืดหยุ่นตัวได้เล็กน้อยตามขนาดของศีรษะ มีคุณสมบัติในการระบายอากาศได้ดี การติดรังงอบนั้น จะติดรังงอบเข้ากับโครงด้านในของตัวงอบ โดยจะใช้ไม้ไผ่เหลาเป็นเส้นแบน ๆ ยาวตัดปลายให้แหลมทั้งสองด้านประมาณ 3-4 เส้น แล้วนำไม้ไผ่มาสอดติดเข้ากับโครงงอบ

ด้านใน

ขั้นสุดท้ายเป็นขั้นเสริมความงามให้กับงอบคือเมื่อสานงอบจนสำเร็จออกมาแล้วก็นำงอบมาทาเคลือบด้วยน้ำมันวานิชให้เกิดเป็นเงางาม อีกทั้งยังจะช่วยให้ผิวด้านนอกที่เป็นใบลานของงอบมีความคงทนทำให้กันแดดกันฝนได้ดี และที่สำคัญยังสามารถที่จะป้องกันการขึ้นราที่ผิวใบลานด้านนอกอีกด้วย

“งอบ” นับเป็นเอกลักษณ์ของหมวกไทย ที่ยังคงมีการประดิษฐ์และชาวบ้านยังใช้กันมานานหลายยุคสมัย เหมาะกับสภาพอากาศบ้านเรา และเหมาะกับวิถีชีวิตไทย ๆ มากที่สุด ผู้คนส่วนใหญ่จะชื่นชมอย่างมากเมื่อพบเห็น แม้อายุขัยผักผลไม้ หรือชาวไร่ชาวนาต่างสวมงอบ ซึ่งทำให้รู้สึกถึง “ความเป็นไทย” และ “งอบ” นี้เองก็คือ “ภูมิปัญญาไทย” ที่ยังคงสืบทอดและใช้กันมาอย่างไม่เสื่อมคลายจนถึงปัจจุบันนี้

เรียบเรียงข้อมูลและภาพจาก “งอบ : เอกลักษณ์ของหมวกไทย” โลกนักสะสม 1: 7 (ต.ค. 40) 34-35.

ขอแสดงความยินดีกับ

ทีมผู้บริหารชุดใหม่ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

1. รองศาสตราจารย์ สุวิไล เปรมศรีรัตน์	ผู้อำนวยการสถาบันฯ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงพร คำบุญวัฒน์	รองผู้อำนวยการสถาบันฯ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอี่ยม ทองดี	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
4. รองศาสตราจารย์ เสาวภา พรสิริพงษ์	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิญญา บัวสรวง	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริการวิชาการและกิจกรรมพิเศษ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมาวดี ชำหิรัญ	รองผู้อำนวยการฝ่ายการต่างประเทศ
7. นายหรินทร์ กลิ่นนรินทร์	เลขานุการสถาบันฯ

ยินดีต้อนรับ

1. นางสาวนิยะนันท์ สำเภางเงิน

คุณวุฒิ ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร
และการพัฒนา)
จาก สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา
ชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิจัย

2. นายกิตติศักดิ์ จินสงวน

คุณวุฒิ ปวส. (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ)
จาก โรงเรียนเทคโนโลยีนครปฐม
ตำแหน่ง พนักงานธุรการ

ข่าวนักศึกษา

รายชื่อนักศึกษาสอบหัวข้อวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ผ่าน สาขาวิชาภาษาศาสตร์ (ปริญญาเอก)

ไม่มี

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ (ปริญญาโท)

1. นางสาวภัทรา งามจิตรวงศ์สกุล
การศึกษาภาษาอุปมาในบทเพลงรักไทยสากลตามแนววิจนะปฏิบัติศาสตร์
2. นางสาวกฤษณา อรรถปิ่นยวนิช
การวิเคราะห์สัมพันธสารในบทเพลงเล่าเรื่องของจรัล มโนเพชร
3. นางสาวปิยวรรณ แคนดี
การสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษของนักศึกษาในหลักสูตร
นานาชาติ
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา

แขนงวิชาวัฒนธรรมการดนตรี

ไม่มี

แขนงวิชาวัฒนธรรมสาธารณสุข

4. ร้อยเอกหญิงอมรา บาลยอ
ยาตองเหล้าในมิติทางการแพทย์และทางสังคมวัฒนธรรม

แขนงวิชาพิพิธภัณฑ์ศึกษา

5. นางสาวภัทราวรรณ วิฑูรกิจวัฒนา
แนวทางการปรับปรุงอาคารเก่าเพื่อใช้เป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะ : กรณีศึกษา
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์
6. นางสาววาสนา โชคเกรียงไกร
แนวทางการจัดนิทรรศการเพื่อเด็กตามระดับประถมศึกษาตอนต้นของ
โรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาเฉพาะห้อง
ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมพิพิธภัณฑ์เด็ก
7. นายปิยพงษ์ วิจารณ์
การเสนอแนวทางการออกแบบนิทรรศการเรื่องผู้หญิงหนองขาว สำหรับ
พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นหนองขาว อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
8. นางสาวสุริยา สุดสวาท
ประสบการณ์การทำงานของนักโบราณคดีในโครงการโบราณคดีภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ กรมศิลปากร

สาขาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา วิทยานิพนธ์

9. นางสาวอัจฉรา ไสเจียะ
วัฒนธรรมวัยรุ่นในมิวสิควิดีโอเพลงไทยสากล

สารนิพนธ์

10. นางสาวเบญจรัตน์ ชาวอุไร
การศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษ : กรณีศึกษา
นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏ นครปฐม

11. นางสาวธัญมัย อังศุวัฒนานนท์
แนวคิดและกระบวนการผลิตเว็บไซต์สำหรับเด็กไทย
12. นางสาวสุพิชา พันธเสน
การแปลนิทานเด็ก : กระบวนการ ปัญหา และการแก้ไข
13. นางสาวชุตติภรณ์ จิรพันธ์สุโรจน์
ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาในการแปลบทภาพยนตร์อะนิเมชัน
เรื่อง "Shrek" เป็นภาษาไทย
14. นางสาวดวงใจ มหรรทศนะพงศ์
การใช้สื่อเฉพาะกิจการพัฒนาด้านสาธารณสุขในจังหวัดสุรินทร์ : ศึกษา
เฉพาะแถบพื้นที่กึ่งเมืองที่ผลิตขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2540-2544

สาขาวิชาพัฒนาศนบทศึกษา

15. นางสาวสุรางคนางค์ จินดาวัดน์
สื่อเพื่อการพัฒนา : กรณีศึกษากลุ่มละครเยาวชนเพื่อชุมชนดาวลูกไก่
อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
16. นางสาวปัทมา น้อยสินธุ์
ระดับการพัฒนาการจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
17. นางสาวดวงพร สารศาลิน
การศึกษาการบริหารจัดการวัดพระธรรมกาย
18. นายเทพรัตน์ จันทพันธ์
การดำรงอยู่ของชาวพันธุ์พื้นเมืองปักข์ใต้ : กรณีศึกษาชาวบางแก้ว อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

รายชื่อนักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์ผ่าน

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ (ปริญญาเอก)

ไม่มี

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ (ปริญญาโท)

ไม่มี

สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา แขนงวิชาวัฒนธรรมการดนตรี

นางสาวเบญจา หงษ์ทอง
“เพลงกล่อมลูกภาคเหนือ : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่”
วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมและจัดหมวดหมู่เพลง
กล่อมลูกภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ทำนอง
และเนื้อร้องเพลงกล่อมลูกภาคเหนือ เพื่อศึกษาหาภาพสะท้อนทาง
สังคมและวัฒนธรรมของเพลงกล่อมลูกภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

นายดุขฎี มีป้อม

“การศึกษาลักษณะทางเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงพญาโศกของครูพุ่ม บาปุยะ
วาทย์”

วิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาลักษณะทางเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงพญาโศกของ
ครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ เป็นการศึกษาความเป็นมาของทางเดี่ยวระนาด
ทุ้มเพลงพญาโศก ชีวิตประวัติของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ลักษณะทาง
เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงพญาโศกของครูพุ่ม 3 ทาง และศึกษาวิเคราะห์

ปัจจัยที่ทำให้ทางเดียวระนาดทุ้มเพลงพญาโศกของครุฑม บานปุยะวาทย์ ได้รับความนิยม การศึกษาลักษณะทางเดียวระนาดทุ้มเพลงพญาโศกของครุฑม บานปุยะวาทย์ เป็นการศึกษาทางมานุษยวิทยาการดนตรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากการรวบรวมเอกสาร ถอดโน้ตเพลงจากแถบบันทึกเสียง การสัมภาษณ์ระดับลึกบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติและผลงานของครุฑม บานปุยะวาทย์ ตลอดจนผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการบรรเลงทางเดียวระนาดทุ้มเพลงพญาโศก

แขนงวิชาวัฒนธรรมสาธารณสุข

ไม่มี

แขนงวิชาพิพิธภัณฑ์ศึกษา

นางสาวยุภาพร ธัญวิวัฒน์กุล

“การออกแบบเว็บไซต์เพื่อการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมทวารวดีสำหรับพิพิธภัณฑ์”

บทบาททางการศึกษานับเป็นภารกิจสำคัญในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ซึ่งมิใช่เพียงการจัดการศึกษาในพิพิธภัณฑ์เท่านั้น ในปัจจุบันพิพิธภัณฑ์สามารถกระจายบริการทางการศึกษาผ่านอินเทอร์เน็ตไปสู่ประชาชนที่ไม่มีโอกาสเข้าชมพิพิธภัณฑ์

ทวารวดี เป็นรูปแบบทางวัฒนธรรมในยุคแรกเริ่มทางประวัติศาสตร์ของประเทศไทย มีลักษณะเฉพาะและสัมพันธ์กับดินแดนอื่นในแถบเอเชียอาคเนย์ ซึ่งเนื้อหาวัฒนธรรมทวารวดีมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต้องเรียนรู้ การศึกษานี้จึงได้ออกแบบและสร้างเว็บไซต์เพื่อการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมทวารวดีขึ้นเพื่อสนับสนุนการค้นคว้าเพิ่มเติมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

นางสาวจิตรศุภกุล งามจิตร

“การศึกษาสำนวนแปลของสไตน์จากวรรณกรรมเรื่อง “ลิตทาร์ณะ” เทียบกับฉบับแปลภาษาอังกฤษของฮิลดา รอสเนอร์”

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาการใช้สำนวนภาษาของสไตน์ จากวรรณกรรมเรื่อง ลิตทาร์ณะ ของ เฮร์มานน์ เฮสเส โดยมุ่งประสงค์เพื่อหา กลวิธีการใช้ภาษาของผู้แปลในการถ่ายทอดเนื้อหาวรรณกรรมอิงศาสนาและปรัชญาจาก 4 ระดับ คือ ระดับคำ วลี ประโยค และประพจน์ รวมถึงคุณลักษณะสำนวนแปลนี้เทียบกับต้นฉบับภาษาอังกฤษ แปลโดยฮิลดา รอสเนอร์

นางสาวบุญทิวา พ่วงกลัด

“การศึกษาการใช้คำซ้ำในบทแปลนวนิยายของ “สันตสิริ” : กรณีศึกษา งานแปลชุด ‘ตึกดิน’ ของเฟิร์ล เอส.บัก”

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการใช้คำซ้ำของ “สันตสิริ” ในการแปลนวนิยายชุด “ตึกดิน” (House of Earth) ประพันธ์โดย เฟิร์ล เอส. บัก ในประเด็นต่าง ๆ กล่าวคือ ลักษณะของคำซ้ำ ลักษณะการถ่ายทอดความหมาย และกลวิธีการใช้คำซ้ำในการแปล โดยศึกษาจาก นวนิยายชุด “ตึกดิน” ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง ทรัพย์ในดิน (Good Earth) สายโลหิต (Sons) และบ้านแตก (The Divided House)

นายณัฐพนธ์ สอนศรี

“การแปลเพลงสมัยนิยมของนักร้องหญิงอเมริกัน : กลวิธีและการแก้ปัญหา”

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการวิจัยกลวิธีและการแก้ปัญหาในการแปลเพลงสมัยนิยมของนักร้องหญิงอเมริกัน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองปฏิบัติการแปลเพลงจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จำนวนทั้งสิ้น 21 เพลง ทุกเพลงเป็นเพลงที่ใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และจำหน่าย จากอัลบั้มเดี่ยวเพลงสมัยนิยมของนักร้องหญิงอเมริกันที่มีบทบาทต่อผู้ฟังทั่วโลก ในปี ค.ศ. 2000

นายวัชรพงษ์ แจ่มประจักษ์

“การศึกษากลวิธีของภาษาขोजิตเมตต์ในการแปลเรื่องสั้นของเออร์เนสต์ เฮมิงเวย์”

การศึกษากลวิธีของภาษาขोजิตเมตต์ ในการแปลเรื่องสั้นของเออร์เนสต์ เฮมิงเวย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีของภาษา ขोजิตเมตต์ ในการแปลระดับคำและการแปลระดับประโยค โดยเป็นการวิจัยเอกสาร และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา

นายชัยยันต์ เหลืองดี

“การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของบ้านโคกเกตุ ตำบลปลายโพงพาง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น”

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติและพัฒนาการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของบ้านโคกเกตุ กระบวนการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของบ้านโคกเกตุ และผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีต่อบ้านโคกเกตุ รวมถึงเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของบ้านโคกเกตุ การศึกษานี้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยการแนะนำตัวและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และการจดบันทึกภาคสนาม

นายเอนก รักเงิน

“หมาในวิถีชีวิตคนไทย : กรณีศึกษาชุมชนบ้านตรอกแซง”

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความมุ่งหมายต้องการศึกษา พัฒนาการเลี้ยงหมา บทบาท และปัจจัยการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับหมาในวิถีชีวิตคนไทย ซึ่งใช้ชุมชนบ้านตรอกแซง ตำบลท่าพริก อำเภอมือง จังหวัดตราด เป็นพื้นที่ศึกษา โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและใช้ระยะเวลาการศึกษาประมาณ 12 เดือน ในระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2544

อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่เทียบเท่าคณะ ในสังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล เริ่มดำเนินงานในฐานะ “โครงการศูนย์ศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์” เมื่อ พ.ศ. 2517 และได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น “สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท” เมื่อ พ.ศ. 2524

ภารกิจของสถาบันฯ ซึ่งเริ่มจากการศึกษาวิจัยภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้ขยายวงกว้างออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ รวมทั้งในประเทศจีนด้วย ทางด้านการเรียนการสอนก็ได้เพิ่มหลักสูตรขึ้นจากหลักสูตรภาษาศาสตร์หลักสูตรเดียวเป็น 4 สาขาวิชา จากการที่ภารกิจของสถาบันฯ ได้ขยายขอบเขตอย่างกว้างขวาง และมีปริมาณเพิ่มขึ้นนี้เอง สถาบันฯ จึงได้รับการอนุมัติให้มีอาคารที่ทำการของตนเอง โดยสำนักงบประมาณได้พิจารณาเห็นความจำเป็นเบื้องต้น เมื่อเดือนกันยายน 2536 หลังจากนั้นสถาบันฯ ได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงบประมาณ กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาปนิก กรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการกำหนดพื้นที่อาคารให้สอดคล้องกับภาระงานหลักและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสถาบันฯ เพราะอาคารสถานที่ที่เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการผลักดันให้สถาบันการศึกษาสามารถสร้างสรรค์ผลงานทั้งในด้านการศึกษาและการวิจัยสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 สำนักงบประมาณเห็นชอบในหลักการให้มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2539 สำหรับค่าก่อสร้างอาคารสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ซึ่งคณะกรรมการจัดประกวดราคาสามารถจัดหาผู้รับจ้างก่อสร้างอาคารดังกล่าวได้ในวงเงิน 205,994,378.56 บาท (สองร้อยห้าล้านเก้าแสนเก้าหมื่นสี่พันสามร้อยเจ็ดสิบแปดบาทห้าสิบบทบาทห้าสตางค์) โดยผูกพันในงบประมาณ 3 ปี คือ

ปี 2539	จำนวนเงิน	10,000,000 บาท
ปี 2540	จำนวนเงิน	71,000,000 บาท
ปี 2541	จำนวนเงิน	124,000,000 บาท

ตัวอาคารมีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 5 ชั้น มีพื้นที่ก่อสร้างรวม 24,870 ตารางเมตร พร้อมอาคารจอดรถ ถนน ทางเดินเท้า ฯลฯ เริ่มต้นก่อสร้างเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2539 แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2542 โดยแบ่งงวดงานออกเป็น 23 งวด รวมระยะเวลาก่อสร้าง 1,001 วัน

ในช่วงต้นของการก่อสร้างอาคาร ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ให้เกียรติเป็นประธานพิธีวางศิลาฤกษ์อาคาร เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2540 เวลา 09.09 - 09.39 น.

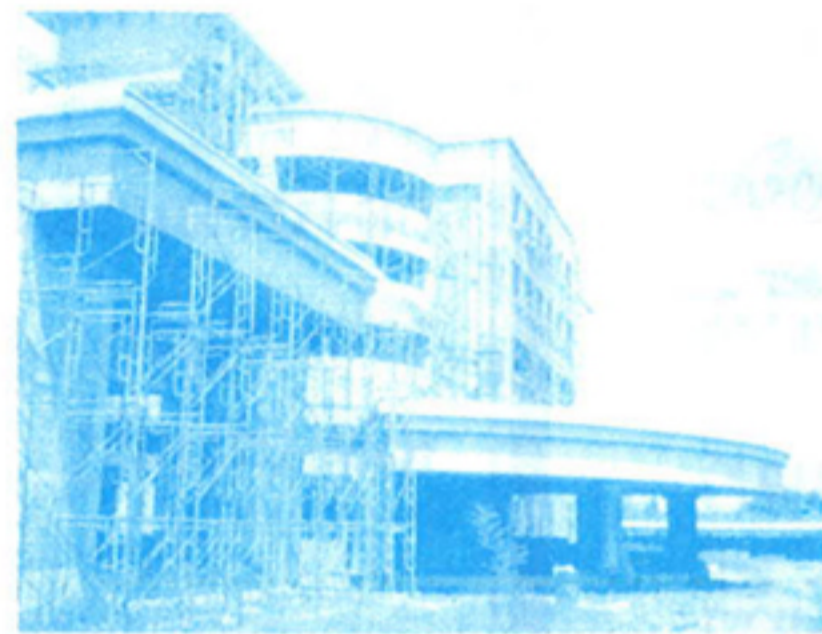

เลือกสรรมาฝาก

ภายหลังการก่อสร้างแล้วเสร็จสถาบันฯ ได้พิจารณาย้ายบุคลากรและนำครุภัณฑ์เดิมบางส่วนมาปฏิบัติงาน ณ อาคารใหม่ ในเดือนกันยายน 2542 ควบคู่ไปกับการจัดหาครุภัณฑ์ใหม่ประจำอาคาร

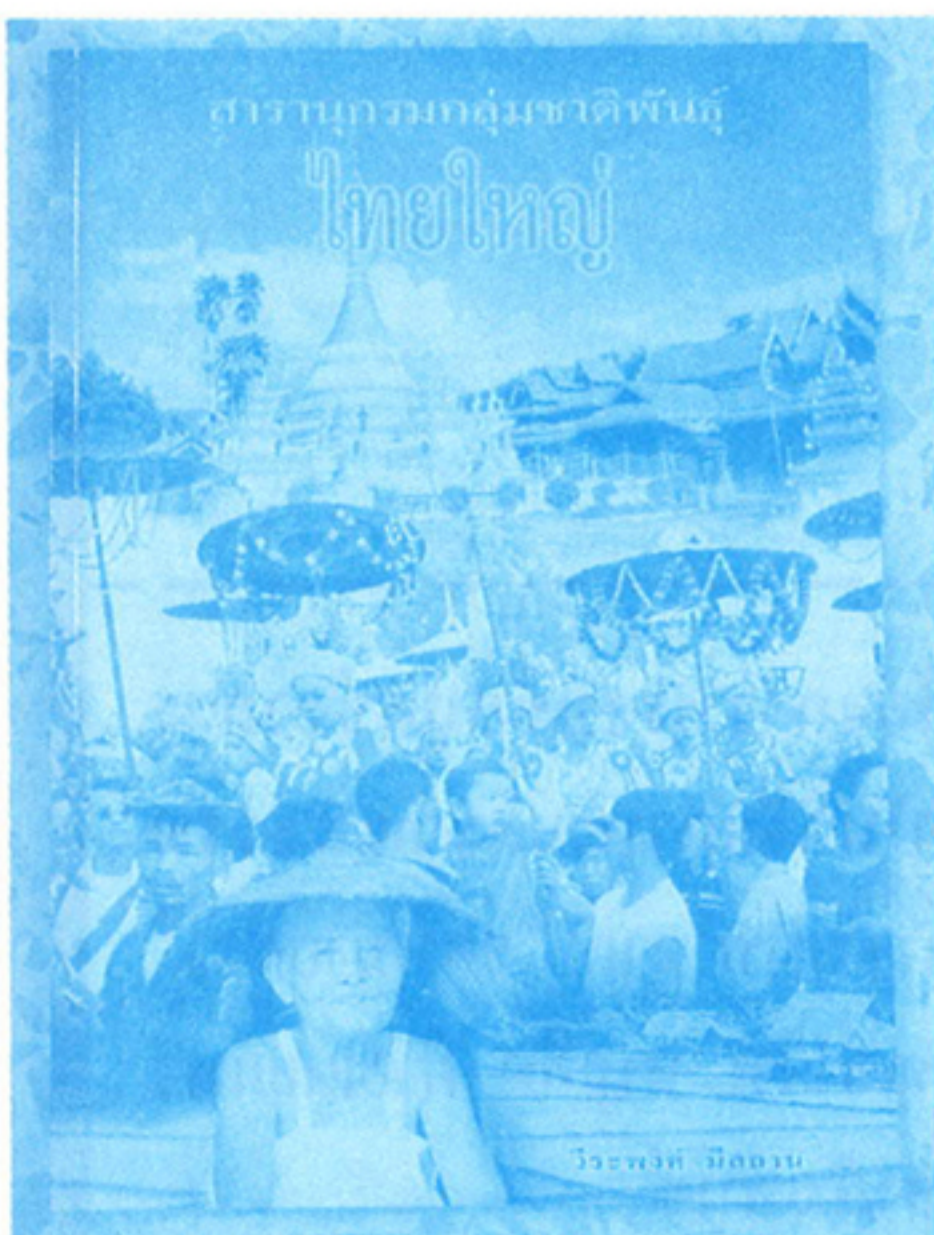
ด้วยพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานชื่ออาคารของสถาบันฯ ว่า “อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี” อันเป็นมิ่งขวัญและมหามงคลแก่มหาวิทยาลัยมหิดล อย่างหาที่สุดมิได้

ปัจจุบันอาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา การค้นคว้า การวิจัย เพื่อสร้างนักวิชาการ และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในด้านภาษาและวัฒนธรรม

* เรียบเรียงข้อมูลและภาพจาก “อาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี”. หนังสือที่ระลึกเนื่องในวโรกาส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารภาษาและวัฒนธรรมสยามบรมราชกุมารี สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา วันที่ 24 ธันวาคม 2544. 24-30.

แนะนำหนังสือใหม่

สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ : ไทยใหญ่

โดย วีระพงศ์ มีสถาน

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

“ไทยใหญ่” เป็นชนกลุ่มหนึ่งที่พบอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบมากที่สุด ถ้ากล่าวถึงงานบวชลูกแก้วหรืองานปอยสังลอง คืองานบวชเนร นั้น คนส่วนใหญ่จะรู้จักประเพณีนี้เป็นอย่างดี ซึ่งคุณวีระพงศ์ มีสถาน นักวิจัยสถาบันฯ ได้ไปร่วมใช้ชีวิต เก็บภาพ และร้อยเรียงวัฒนธรรมชาวไทยใหญ่ออกมาเป็นสารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ ฉบับนี้ออกมา เต็มไปด้วยเนื้อหาที่น่าสนใจ และภาพที่มีสีสันสะดุดตา อันเป็นภาพวิถีชีวิตและประเพณีที่มีคุณค่าก่อนที่จะเลือนหายและถูกผสมกลมกลืนไปกับวัฒนธรรมเมืองในที่สุด

ราคาเล่มละ 120.- บาท

“สวัสดิ์ปีใหม่ ปีพุทธศักราช 2545 ปีมะเมีย” มี
คนบอกว่าปีนี้ปีมีว่องกร:โดกร:เดก หรือ “มีทาได้ง”
นั่นเป็นการสื่อให้ทราบว่า เศรษฐกิจของไทยจะลุ่ม ๆ ดอน ๆ
อีกเช่นเคย ชุดเงินบาทมีค่าหนึ่งชนิด ดอกเบี้ยเงินฝากต่ำ
สุด ๆ ใครว่าคนไทยจน ที่จริงแล้วคนไทยรวยต่างหาก ดู
จากรถใหม่ป้ายแดงเต็มถนน อาจจะเป็นเพราะฝากเงิน
ธนาคารดอกเบี้ยถูกเกินไป นำเงินมาใช้ดีกว่า ทำให้
เศรษฐกิจไทยดึกดักขึ้นบ้าง

ขอแสดงความยินดีกับสถาบันวิจัยภาษาและ
วัฒนธรรมฯ ที่มีพิธีเปิดอาคารภาษาและวัฒนธรรมสงาม
บรมราชกุมารี อ่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม
2544 ที่ผ่านมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงพระ
กรุณาเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งเป็นพระเมฆาภรณ์อุดหนุนอย่าง
สูงต่อชาวสถาบันฯ พวกเรารู้สึกเป็นสุขอ้อมเอิบใจอย่างยิ่ง
ในวันนั้น สามารถติดตามอ่านข่าวกิจกรรมในฉบับนี้ได้
ซึ่งในเล่มนี้จึงคงต่อเรื่องราวสาธารณสุข และความเป็นมา
ของอาคารภาษาและวัฒนธรรมสงามบรมราชกุมารี รวมทั้ง
“จบ” ภูมิปัญญาไทยที่คงดงสืบสานมาจนถึงปัจจุบันนี้
และแจ้งข่าวกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทราบทั่วกัน

บรรณาธิการ

ถ้าไม่ถึงผู้รับโปรดส่งคืน

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายา จังหวัดนครปฐม 73170

เจ้าของ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม-
เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายา จังหวัดนครปฐม 73170
โทรศัพท์ 0-2800-2308-14
โทรสาร 0-2800-2332
E-mail : tepds@mahidol.ac.th.
Web page : [http://www.mahidol.ac.th/
mahidol/lc/index.html](http://www.mahidol.ac.th/mahidol/lc/index.html)

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงพร คำบุญวัฒน์
รองผู้อำนวยการ

บรรณาธิการ

สมใจ ดำรงสกุล

กองบรรณาธิการ

อำไพ หนูเล็ก
สุमित ประเสริฐ

พิมพ์ที่

บริษัท สหธรรมิก จำกัด
54/67, 68, 71, 72, 75 ซอย 12
ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงวัดท่าพระ
เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600
โทรศัพท์ 0-2864-0434-5, 0-2412-5887
0-2412-5891, 0-1923-8825
โทรสาร 0-2412-3087
E-mail : sahadham@hotmail.com

ผู้สนใจต้องการทราบข้อมูลข่าวสาร
ของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม
เพื่อพัฒนาชนบท จาก “จดหมายข่าว”
ติดต่อ คุณอำไพ หนูเล็ก ฝ่ายเผยแพร่
และประชาสัมพันธ์